

1. “แม่ฟ้าหลวง” มีความหมายว่าอย่างไร

แม่ฟ้าหลวง เป็นพระสมัญญานามที่ชาวไทยภูเขาทางภาคเหนือของประเทศไทยถวายแด่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี หรือที่รู้จักกันในนาม “สมเด็จพระย่า” ของปวงชนชาวไทย เนื่องจากพระองค์เสด็จเยี่ยมราษฎรชาวไทยภูเขา ที่มีชีวิตความเป็นอยู่ลำบากในถิ่นทุรกันดาร และพระราชทานความช่วยเหลือด้านการสาธารณสุข เสื้อผ้า และอาหาร โดยเฮลิคอปเตอร์พระที่นั่ง ซึ่งเปรียบเสมือนสมเด็จพระย่าเสด็จลงมาจากฟ้าเพื่อปัดเป่าทุกข์ และช่วยให้พวกเขามีชีวิตที่ดีขึ้น

2. ดอยตุงมีความหมายว่าอะไร และตั้งอยู่ที่ใด

คำว่า “ตุง” ในภาษาถิ่นล้านนา หมายถึง ธง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนสะพานขึ้นสู่สวรรค์ มักผลิตจากกระดาษสา ดินเงิน ดินทอง และผ้าหลากสี

ดอยตุงเดิมชื่อ ดอยดินแดง เป็นชื่อของยอดเขาหนึ่งบนเทือกเขานางนอน ในเขตพื้นที่อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ 48 กิโลเมตร เดิมมีสภาพเป็นเทือกเขาหัวโล้นอยู่ในบริเวณพื้นที่ “สามเหลี่ยมทองคำ” เนื่องจากมีปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าเพื่อทำการเกษตรและปลูกฝิ่น นอกจากนี้ยังมีปัญหาการขาดสาธารณสุขพื้นฐาน และปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น การติดยาเสพติด การค้ามนุษย์ และโรค HIV/AIDS

3. มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ โครงการพัฒนาดอยตุงฯ และตราสินค้าดอยตุงเกี่ยวข้องกันอย่างไร

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นองค์กรไม่แสวงหากำไร ที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2515 เดิมชื่อ “มูลนิธิส่งเสริมผลผลิตชาวเขาไทย” ต่อมาเป้าหมายและพันธกิจในการดำเนินการขยายครอบคลุมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในถิ่นทุรกันดาร ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ยังเป็นหน่วยงานแม่ของโครงการพัฒนาต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศ (รวมทั้งโครงการพัฒนาดอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) อุทยานศิลปะวัฒนธรรมแม่ฟ้าหลวง หอฝิ่น และตราสินค้าดอยตุง

โครงการพัฒนาดอยตุง มุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยแก้ไขความยากจนและให้โอกาสชาวบ้านในการพัฒนาตนเอง โดยใช้แนวทางการพัฒนาเรียกว่า การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน: Sustainable Alternative Livelihood Development (SALD) ผ่านการสร้างอาชีพ การศึกษา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

ตราสินค้าดอยตุงเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2533 เพื่อประกอบธุรกิจเพื่อสังคม ที่ทำให้โครงการพัฒนาดอยตุงสามารถเลี้ยงตนเองได้ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ปัจจุบันดอยตุงดำเนินธุรกิจ 4 ประเภท ได้แก่ การท่องเที่ยว หัตถกรรม เกษตร และอาหารแปรรูป

กำไรทั้งหมดของผลิตภัณฑ์และบริการจากตราดอยตุงนำกลับไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่ดอยตุง และการบริหารจัดการองค์กร

4. แหล่งเงินทุนของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มาจากไหน

ในระยะเริ่มต้น โครงการพัฒนาตอยุงฯ ได้รับเงินสนับสนุนจากรัฐบาลและความร่วมมือจากภาคเอกชน จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2543 ธุรกิจทั้ง 4 ประเภทของโครงการพัฒนาตอยุงฯ มีรายได้เพียงพอที่สามารถเลี้ยงตนเองได้ และครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งหมด สำหรับเงินทุนในการพัฒนาพื้นที่อื่นๆ นอกเหนือจากโครงการพัฒนาตอยุงฯ มาจากการสนับสนุนของรัฐบาลไทยและต่างประเทศ หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน และโครงการบริษัทบริบาลต่างๆ

5. มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เป็นโครงการหลวงหรือไม่

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ก่อตั้งขึ้นตามพระราชดำริของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ที่น้อมนำหลักการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีมาใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้น มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงนับเป็นหนึ่งในโครงการพระราชดำริเช่นกัน แต่เป็นคนละหน่วยงานกับมูลนิธิโครงการหลวงในจังหวัดเชียงใหม่

6. ผลิตภัณฑ์ตอยุงสามารถหาซื้อได้ที่ไหน

ร้านตอยุงไลฟ์สไตล์จำหน่ายผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ พรมทอมือ เครื่องปั้นดินเผา กระดาษสา เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับและของแต่งบ้าน ซึ่งผลิตโดยชาวไทยภูเขาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตอยุง สำนักงานสหประชาชาติว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรม United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) อนุมัติให้สินค้าจากโครงการพัฒนาตอยุงฯ ใช้ตราสัญลักษณ์รับรองว่า มีส่วนช่วยเหลือสังคมให้พ้นจากปัญหาเสพติด สำหรับสถานที่ตั้งของร้านตอยุงไลฟ์สไตล์สามารถค้นหาได้ที่ http://www.doitung.org/lifestyle_our.php .

7. ถ้าสนใจมีส่วนร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ต้องทำอย่างไร

ท่านสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ตอยุงได้โดยการสนับสนุนสินค้าและบริการที่ร้านตอยุงไลฟ์สไตล์ คาเฟ่ตอยุง ร้านต้นไม้ตอยุง และกิจกรรมท่องเที่ยวบนตอยุง นอกจากนี้ ท่านสามารถมีส่วนร่วมด้วยการเป็นอาสาสมัครหรือร่วมมือกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ผ่านโครงการบริษัทบริบาล (CSR) และหากต้องการเรียนรู้หลักการพัฒนาของเรา ท่านสามารถ [เข้าร่วมมหาวิทยาลัยที่มีชีวิต](#) ของเราได้ทั้งในรูปแบบการศึกษาดูงานและการฝึกงานที่ตอยุง
